

**Brussels
Architecture
Prize**

2021

PERSDOSSIER

LAUREATEN

DE LAUREATEN VAN DE BRUSSELS ARCHITECTURE PRIZE ZIJN BEKEND

De Brussels Architecture Prize is een initiatief van het Brussels Gewest, uitgevoerd door Urban in co-productie met A+ Architecture in Belgium. De prijs zet Brussel in de kijker als metropool met grote ruimtelijke kwaliteiten, waar zowel gevestigde waarden als jonge architecten voet aan de grond krijgen, als een laboratorium voor hedendaagse architectuur en stedenbouw waar innovatieve projecten actief ondersteund worden en als inspirator voor een stedelijk beleid, ver buiten de regionale grenzen van het gewest.

Een internationale jury selecteerde uit 175 inzendingen 31 projecten in vier categorieën: De kleine interventie, de grote ingreep, publieke ruimte en Extra Muros. De juryleden kozen ook een jong bureau, een aanstormend talent, voor de *Promising Young Architect Award*. Ondersteund door het wetenschappelijk comité van de prijs selecteerden ze ook een architectenbureau voor de oeuverprijs, de *Lifetime Achievement Award*.

Maquettes en films van de 31 genomineerde projecten waren twee maanden lang te bekijken in een tentoonstelling in SeeU in Elsene. In samenwerking met het CIVA organiseerden we vier debatten met de ontwerpers rond actuele thema's in de architectuur, alsook een debat rond architectuurbeleid. Tot slot kon ook het publiek zijn stem uitbrengen wat resulteerde in een publieksprijs voor de beste realisatie binnen de genomineerde projecten.

Na maanden voorbereiding en een intensief publiek programma van deze eerste editie zijn we bijzonder verheugd vanavond de winnaars van deze prijs aan het publiek te mogen onthullen!

LISA DE VISSCHER

ARTISTIEK DIRECTEUR A+ ARCHITECTURE IN BELGIUM

DE LAUREATEN

KLEINE INTERVENTIE

SELECTIECRITERIA : Architectuurprojecten < 1.000 m²: gebouwen of verbouwingen, gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die dankzij een intelligent plan, een uitgekiende detaillering, een verantwoord materiaalgebruik of een slimme organisatie het juiste antwoord bieden op de uitdagingen van de hedendaagse grootstad.

LAUREAAT

STAM EUROPA ACTE, 51N4E

Toen 51N4E werd gevraagd om de benedenverdieping van een leegstaand kantoorgebouw in de Europese Wijk tot multifunctionele ruimte te verbouwen, was hun eerste insteek om alle binnenbekleding te strippen. Stam Europa is nu een lege betonnen schil met een minimalistische inrichting én een open uitnodiging aan de Europese burgers om iets aan de ondoordringbaarheid van de EU te doen.

“Het project schept de voorwaarden voor een nieuw tijdelijk gebruik in de grotendeels monofunctionele Europese Wijk. Het is het resultaat van een samenwerking tussen een diverse groep radicale deskundigen en toont het vermogen van architectuur om op een speelse en collectieve manier een andere toekomst voor de stad te verbeelden.” **KONSTANTINOS PANTAZIS**

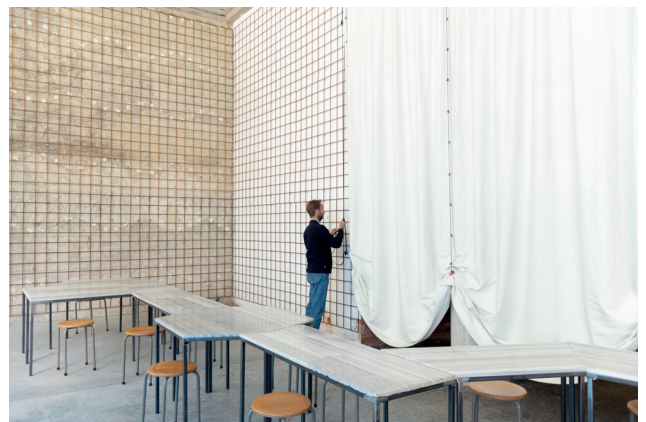
PROGRAMMA : Third space

OPLEVERING : 1/05/21

PLAATS : Brussel, België

© SEPIDEH FARVARDIN

GROTE INGREEP

SELECTIECRITERIA : Gebouwen gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die door hun volume, hun programma of hun ambitie de stad hertekenen, er een nieuw gezicht aan geven of een blijvende impact hebben op de kwaliteit en de beleving van de onmiddellijke omgeving.

LAUREAAT

BOUWMATE- RIALENDORP TETRA ARCHITECTEN

Tetra architecten ontwierp voor het Bouwmaterialendorp aan het Vergotedok in Brussel een uiterst flexibel industrieel gebouw met een iconische dakstructuur. De opvallende architectuur geeft opnieuw waardigheid, fierheid en prestige aan de enkele jaren geleden zo verguisde industrie. De industrie wordt niet langer weggestopt, maar gevierd als onmisbaar onderdeel van de stad.

“De elegante modulariteit van het project, het slimme logistieke systeem en de efficiënte waterrecuperatie – en energieoplossingen maken dit project tot een groot succes.” **SAMIA HENNI**

PROGRAMMA : Ruimte voor industriële handel (hangars en winkelruimte voor bouwmaterialen).

OPLEVERING : 12/09/2018

PLAATS : Brussel, België

© FILIP DUJARDIN

PUBLIEKE RUIMTE

SELECTIECRITERIA: Projecten in de openbare ruimte, gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die een meerwaarde vormt voor de bewoners en gebruikers, die inzetten op groene mobiliteit, en zo een plek maakt voor iedereen. Het gaat hier niet enkel om straten, pleinen en parken, maar ook een semi-publieke ruimte die zich openstelt voor de buurt en de voorbijganger, en zo op een genereuze manier iets teruggeeft aan de wijk en de stad.

LAUREAAT

MOLENWEST SQUARE 1010 ARCHITECTURE URBANISM

In september 2020 werd MolenWest, een nieuwe publieke ruimte vlak bij het Weststation in Brussel, ingehuldigd. Op een stuk braakliggend terrein voorzag men in infrastructuur voor kinderen en jongeren om te spelen. Het is een tijdelijk project, ontworpen door 1010 architecture urbanism.

“Het ontwerp van 1010 architecture urbanism bracht deze site tot leven en integreerde de verschillende activiteiten op een mooie manier. Het hergebruik van elementen van verschillende schaal en materialen heeft tot dit succes bijgedragen.” **SAMIA HENNI**

PROGRAMMA: Tijdelijke speelplaats.

OPLEVERING: 9/09/2020

PLAATS: Sint-Jans-Molenbeek, België

© REPORTERS

SELECTIECRITERIA : Kwalitatief project gebouwd buiten het Brusselse grondgebied (nationaal of internationaal), maar ontworpen door een bureau gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

LAUREAAT

MELOPEE XDGA – XAVEER DE GEYTER ARCHITECTS

Het ontwerp van het Stadsgebouw aan de Oude Dokken in Gent was een moeilijke puzzel. Het programma, een verzamelgebouw met een basisschool, een crèche, buitenschoolse opvang en een sporthal, paste nauwelijks op het krappe terrein. Bovendien moest er volgens het masterplan van OMA een 'speellint' door het terrein lopen. XDGA formuleerde een verrassend antwoord.

"Deze speelplaats 'in de hoogte' zorgt voor veel levendigheid. Een eenvoudige en rationele constructie voor kinderen." **LOUIS LEGER**

PROGRAMMA : Kleuterschool, lagere school, naschoolse opvang, dagopvang, sporthal.

OPLEVERING : 1/02/2020

PLAATS : Gent, België

© MAXIME DELVAUX

EERVOLLE VERMELDINGEN

LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD

Vermelding voor een Brussels bureau of architect die dankzij jarenlange inzet positieve veranderingen heeft kunnen teweegbrengen voor Brussel.

LAUREAAT

SIMONE & LUCIEN KROLL

“Het is het verhaal van een carrière”, zegt Simone Kroll, om dan verder te gaan met de woorden “hoewel carrière misschien een groot woord is”. Dit is meteen een perfecte samenvatting van de verwezenlijkingen en waarden van het bureau voor architectuur en stedenbouw Simone en Lucien Kroll: een aanzienlijke hoeveelheid opdrachten – meer dan 100 projecten tussen 1955 en 2008 –, een niet-aflattende inzet en een oprechte bescheidenheid. Maar laten we ons niet vergissen: Simone en Lucien Kroll werden steeds opnieuw aangetrokken tot complexe situaties, op te lossen conflicten en in te lossen vereisten en kozen nooit voor de gemakkelijkste weg. In touch met de hedendaagse realiteit en bezorgd over de wereld zoals die ervoor staat, zijn ze op 94-jarige leeftijd meer tegendraads en anarchistisch dan ooit tevoren. De *Lifetime Achievement Award* van de Brussels Architecture Prize zet deze pioniers op vlak van participatie en ecologie in het voetlicht en belooft het lange, moeilijke maar gelukkige parcours van dit buitengewone ontwerperskoppel.

LA MÉMÉ, UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN, BRUSSEL, BELGIË, 1970

PROMISING YOUNG ARCHITECT AWARD

Vermelding voor een jong opkomend bureau gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarvan de vennoten niet ouder zijn dan 40 jaar in 2021.

LAUREAAT

BC ARCHITECTS

Als BC Architects de titel *Promising Young Architect* krijgt van de Brussels Architecture Prize, ligt dat minder aan de vrij bescheiden omvang van hun gebouwde oeuvre, dat trouwens vaak 'extra muros', tot ver buiten België, tot stand kwam, dan aan hun innovatieve, circulaire aanpak van het bouwproces. Of is het omwille van hun opmerkelijke praktijk? Ze zijn zowel ontwerper als community organizer als producent van circulaire, lokale bouwmaterialen als consultant en *think tank*.

© BC ARCHITECTS

PUBLIEKSPRIJS

Ook het publiek kreeg een stem. Dit najaar werden de 31 projecten, aan de hand van maquettes en video's, samengebracht in de tentoonstelling *A Capital Makeover* in SeeU in Elsene. Via deze expo kon een breder publiek bij de denkoefening worden betrokken en worden aangezet om op hun favoriete interventie te stemmen. Het project met de meeste stemmen wint de publieksprijs van de Brussels Architecture Prize.

LAUREAAT

PORTA 1070 OSK-AR ARCHITECTEN

Osk-ar realiseerde in een voormalig kerkgebouw in Anderlecht de allereerste Tienerschool van België. De architecten zochten voor het specifieke pedagogische project van de school naar een passend ruimtelijk instrumentarium. Pionierswerk, dat het onderwijslandschap in een andere plooi kan leggen.

“Dit proefproject laat op een innovatieve manier de vele mogelijkheden zien van hergebruik, renovatie en integratie van het nieuwe met bestaande infrastructuur en gebouwen.” **SAMIA HENNI**

© LUCA BEEL

EEN BLIK ACHTER DE SCHERMEN VAN DE JURY

Sofía von Ellrichshausen, Konstantinos Pantazis, Samia Henni, Deyan Sudjic, Anna Puigjaner en Louis Léger kwamen in juni bijeen om de 175 kandidaturen te bespreken. Ze selecteerden met veel enthousiasme 31 genomineerde projecten, verdeeld over vier categorieën, die we voorstellen in A+ 293, een speciale uitgave volledig gewijd aan de Brussels Architecture Prize.

De jury benadrukte de kwaliteit en grote diversiteit van de kandidaturen. De juryleden gaan ervan uit dat deze rijke oogst het resultaat is van het gevoerde architectuurbeleid, meteen ook het onderwerp van het eerste rondetafelgesprek dat op 26 oktober bij CIVA werd georganiseerd. Tijdens de beraadslaging werden specifiek voor elke categorie verschillende thema's besproken. Enkele daarvan komen hier aan bod, om een idee te geven van het belang dat de jury aan haar selectie hecht.

"We hebben voor activering boven verfraaiing van de publieke ruimte gekozen", concludeert Deyan Sudjic over de geselecteerde projecten in de categorie 'Publieke ruimte'. Zij zorgen immers voor een toegevoegde waarde voor bewoners en gebruikers, door bijvoorbeeld meer activiteiten op hun site aan te bieden. Sofía von Ellrichshausen beschrijft de meeste projecten als rustig, neutraal en volwassen: **"Ze laten de gebruikers toe zich de ruimte toe te eigenen, er hun ding te doen en ze op verschillende manieren te gebruiken"**. Het zijn toegankelijke publieke ruimten die uitnodigend zijn om te betreden en zich toe te eigenen, voegt Anna Puigjaner eraan toe. En dit geldt zelfs voor de kleinschalige interventies. Bovendien werd er aandacht besteed aan de gebruikte materialen en middelen. Deze projecten zijn dan ook niet buitensporig, overdreven of hoogdravend. Ze zijn kundig en zuinig uitgevoerd, volgens Konstantinos Pantazis. Samia Henni stelt dat de tijdelijke speelplaats MolenWest, ontworpen door 1010 architecture urbanism in Sint-Jans-Molenbeek, tot laureaat werd gekozen omdat het project **"de site activeert en op een heerlijke manier verschillende activiteiten combineert. Het hergebruik van elementen van verschillende schaal en materialen heeft bijgedragen tot dit succes."**

De categorie 'Extra muros' omvat een brede waaier van gebouwen die buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn opgetrokken door in Brussel gevestigde bureaus. De jury benadrukte de grote architecturale waarde en diversiteit van deze gebouwen, zowel geografisch als programmatisch. De beeldtaal van de projecten is uiteenlopend en het uitvoeringsniveau ligt hoog. De projecten zijn een groot succes en vertonen volgens de juryleden een intrinsieke samenhang.

Samia Henni omschrijft de categorie 'Grote ingreep' als volgt: **"Groot slaat niet zozeer op de schaal, maar op de impact, op de circulaire economie, op alle invloeden die deze interventies teweegbrengen!"** Deyan Sudjic benadrukt dat **"[de] architecturale kwaliteit en aanwezigheid [van deze projecten] doelbewust werden benut"**. Hij illustreert zijn punt door naar het winnende project te verwijzen, het Bouwmaterialendorp van Tetra architecten, dat volgens hem **"een viering is van de mogelijkheden die handenarbeid biedt op de bouwplaats. Het gaat om het beschermen van tewerkstelling."**

Het zijn bescheiden projecten die in het stedelijk weefsel zijn geïntegreerd. Anna Puigjaner voegt eraan toe dat hun impact veel verder reikt dan de eigenlijke ingrepen op de site zelf. Het gaat om territoriale kwesties: **"Ze houden zich niet alleen bezig met de eigendomsgrond, maar ook met niet-fysieke zaken, zoals de economische gevolgen [of] de milieu-impact. Daarom reiken ze allemaal voorbij hun eigen perceel"**.

De in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebouwde constructies uit deze categorie dragen bij tot de vormgeving van de stad door hun volume, programma en ambities, en hebben een duurzame impact op de kwaliteit en de beleving van hun omgeving.

De projecten van minder dan 1000 m² die in de categorie 'Kleine interventie' werden geselecteerd, spelen duidelijk in op een bestaande toestand. Volgens Konstantinos Pantazis is het fascinerend om vast te stellen hoe deze architectuur, hoewel het om kleine ingrepen gaat, een ongelooflijk transformerend

potentieel en vermogen heeft. Hij illustreert zijn punt met het project Stam Europa van Acte en 51N4E, dat **“een afstandelijke straat met kantoren transformeert tot iets dat zoveel vriendelijker en socialer is”**. Anna Puigjaner wijst erop dat je in dit soort situaties **“geen foute stap kunt permitteren, omdat het de enige stap is die je zet. Daarom zijn kleine ingrepen een beproeving en waarschijnlijk de beste definitie van wat architectuur [echt] betekent”**. Het is een soort onderhandeling tussen wat reeds bestaat en wat als het meest efficiënte antwoord op de context kan worden toegevoegd. Kortom, de geselecteerde kleine interventies **“gaan om met de schaarste van de ruimte”**.

Naast de vier verschillende categorieën worden dit jaar ook twee ereprijzen uitgedeeld. De *Lifetime Achievement Award* gaat naar het Atelier d'Architecture Simone et Lucien Kroll, door de jury gekozen omwille van de internationale uitstraling van zijn werk en de vele positieve veranderingen die het in Brussel heeft teweeggebracht. De *Promising Young Architect Award* gaat naar BC architects and studios, een veelbelovend jong bureau gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ook zij zien hun veelzijdige en vernieuwende aanpak van de bouwsector en hun kwalitatieve architectuur bekroond.

LARA MOLINO

PROGRAM COORDINATOR A+ ARCHITECTURE IN BELGIUM

JURY

De professionele internationale jury is samengesteld uit gerenommeerde buitenlandse architecten en sleutelpersonen uit de internationale architectuurwereld met een relatie tot (of liefde voor) Brussel

SOFIA VON ELLRICHSHAUSEN

Sofía von Ellrichshausen is een Argentijnse architect, kunstenaar en docent. Samen met Mauricio Pezo richtte ze in 2002 de kunst – en architectuurstudio Pezo von Ellrichshausen op, gevestigd in de Zuid-Chileense stad Concepción. Von Ellrichshausen studeerde af aan de Universidad de Buenos Aires, Argentinië. Zij is momenteel docent aan de Cornell University en heeft lesgegeven aan de Harvard University, het Illinois Institute of Technology en de Universidad Católica in Santiago de Chile. Haar werk is tentoongesteld in de Royal Academy of Arts in Londen, als onderdeel van de permanente collectie van het Art Institute of Chicago en het MoMA in New York, en op de internationale architectuurtentoonstelling van de Biënnale van Venetië, waar ze in 2008 ook de co-curator van het Chileense paviljoen was en in 2018 voorzitter van de internationale jury. Ze ontving de Mies Crown Hall Americas Emerge Prize van de IIT, de Rice Design Alliance Prize, de Ibero-American Architecture Biennial Award en de Chilean Architecture Biennial Award.

SAMIA HENNI

Samia Henni is historica en doet als assistent-professor aan Cornell University onderzoek naar de gebouwde, vernietigde en verbeelde omgeving. Ze is de auteur van het meermaals bekroonde *Architecture of Counterrevolution: The French Army in Northern Algeria* (2017), de redacteur van *War Zones: gta papers 2* (2018), en curator van tentoonstellingen zoals *Housing Pharmacology* (2020) en *Discreet Violence: Architecture and the French War in Algeria* (2017-19). Ze behaalde haar doctoraat in architectuurgeschiedenis en – theorie aan de ETH Zürich en doceerde aan Princeton University, ETH Zürich en de Geneva University of Art and Design. In 2021 bekleedt zij de Albert Hirschman-leerstoel aan het Institute for Advanced Studies aan de universiteit van Aix-Marseille (IMÉRA); is ze gasthoogleraar aan het Institute of Art History van de Universiteit van Zürich; en Visiting Geddes Fellow aan de Edinburgh School of Architecture and Landscape Architecture.

DEYAN SUDJIC

Deyan Sudjic is criticus en curator, en legt momenteel de laatste hand aan de biografie van Stalins architect, Boris Iofan. Hij is emeritus-directeur van het Design Museum in Londen en hoogleraar Architectuur & Design aan de universiteit van Lancaster. Hij was directeur van de Architectuurbiënnale van Venetië, was de hoofdredacteur van het architectuurtijdschrift *Domus* en oprichter van het Britse tijdschrift *Blueprint*. Hij cureerde tentoonstellingen over architectuur en design in Istanbul, Seoel en Kopenhagen, en publiceerde boeken, waaronder *The Language of Cities* en *The Edifice Complex*, dat werd vertaald in elf talen.

LOUIS LEGER

Louis Leger richtte in 2013 mee het bureau Architectures Sans Titre op in Toulouse. In de praktijk heerst een anoniem kader waarin de individualiteit van elke medewerker of werknemer verdwijnt ten voordele van de expressie van hun collectief werk. In het proactief onderzoek dat het bureau wil toepassen op zijn projecten, zien we een grote bereidheid om mogelijkheden te onderzoeken. BAST was in 2017 laureaat van de 'Prix Architecture Occitanie', won in 2017 de prijs 'Europe 40under40', in 2018 de 'Albums des Jeunes Architectes et Paysagistes' (AJAP) en ontving in 2019 de eervolle vermelding Emerging Architect op de EU Mies Award.

ANNA PUIGJANER

Anna Puigjaner is doctor in de architectuur en medeoprichter van MAIO, een architectenbureau dat werkt rond ruimtelijke systemen die met de tijd variatie en verandering mogelijk maken. Haar persoonlijk onderzoek draait rond een alternatieve huiselijkheid die vaststaande sociale structuren kan hervormen. Momenteel doceert ze aan de Graduate School of Architecture, Planning and Preservation (GSAPP) van Columbia University. Voorheen doceerde zij aan het Londense Royal College of Arts en aan de Barcelona School of Architecture ETSAB/ETSAV – UPC. Naast andere erkenningen werd Anna voor haar onderzoek 'Kitchenless City' bekroond met de Wheelwright Prize 2016, Harvard GSD.

KONSTANTINOS PANTAZIS

Konstantinos Pantazis studeerde architectuur en stedenbouw in Athene en aan het Berlage Instituut Rotterdam, waar hij afstudeerde met het collectieve project *Brussels – A Manifesto, Towards the Capital of Europe* (2007). Hij richtte Point Supreme op met Marianna Rentzou in 2008, na gewerkt te hebben in Londen, Rotterdam, Brussel en Tokio. Naast architectuur behelst het werk van Point Supreme zowel stedenbouwkundige projecten als interieuroopdrachten. In 2012 werd Point Supreme door de populaire Griekse krant LIFO opgenomen in de lijst van 20 meest invloedrijke persoonlijkheden in Griekenland en werden hun voorstellen voor de stad getoond op de Biënnale van Venetië onder de titel *Made in Athens*. Hun werk komt vaak aan bod in lezingen en publicaties, zoals *Athens Projects* (Graham Foundation Chicago, 2015) en *Radical Realities* (Divisare, 2017). Momenteel geven zowel Pantazis als Rentzou les aan de Columbia University in New York.

A+293 BRUSSELS ARCHITECTURE PRIZE

In het kader van de eerste editie van de Brussels Architecture Prize geeft het architectuurtijdschrift A+ Architecture in Belgium een speciale uitgave uit, volledig gewijd aan de prijs. Deze is Engelstalige en brengt een uitgebreid en geïllustreerd verslag van alle nominaties, de jurering en de winnende projecten. Deze speciale uitgave verschijnt op 13 december 2021 en wordt aan het publiek voorgesteld op de feestelijk prijsuitreiking van de Brussels Architecture Prize in Bozar in Brussel.

A+293 BRUSSELS ARCHITECTURE PRIZE

Speciale uitgave

Uitgegeven door A+ Architecture in Belgium, december 2021

166 pagina's

25 euros

MEER INFO :

<https://www.a-plus.be/nl/tijdschrift/brussels-architecture-prize/>

DE BRUSSELS ARCHITECTURE PRIZE

De **Brussels Architecture Prize** is een initiatief van het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** dat wordt uitgevoerd door **Urban** in co-productie met **A+ Architecture in Belgium**. Om de twee jaar bekroont de Brussels Architecture Prize opmerkelijke architectuurprojecten die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze prijs wordt voor het eerst uitgereikt in 2021.

De Prijs wordt ondersteund door een aantal partners zoals de **Brussels Bouwmeester** – Maître architecte, het **CIVA**, de **Cellule architecture** van de Fédérations Wallonie-Bruxelles, **ICA/WB**, de architectuurfaculteiten van de **KULeuven** en **ULB-La Cambre-Horta** en **BOZAR**.

De prijs zet Brussel in de kijker als metropool met grote ruimtelijke kwaliteiten, waar zowel gevestigde waarden als jonge architecten voet aan de grond krijgen, als een laboratorium voor hedendaagse architectuur en stedenbouw waar innovatieve projecten actief ondersteund worden en als inspirator voor een stedelijk beleid, ver buiten de regionale grenzen van het gewest..

CONTACT

A+ Architecture in Belgium

Louise Van Laethem
Communication & Marketing
Louise.vanlaethem@a-plus.be
T +32 (0)2 645 79 14

INFO

→→→ www.brusselsarchitectureprize.be

@BrusselsArchitecturePrize
#BrusselsArchitecturePrize2021

PARTENAIRES

Co-productie

Urban.Brussels

A+ Architecture in Belgium

Met de steun van

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Partners

See U Brussels, CIVA, Bozar

Hoofdsponsor

Polestar

Sponsors

HUB Brussels, CITBlaton, HP, Assa Abloy, Finstral, Geberit, Kreon, Wienerberger, Febelcem, Potier Stone, Pierres & Marbres Wallonie

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

C I.II.III.IV. A
Culture — Architecture

Bozar

see U

Polestar